

принцип соціальної справедливості є загальноохоплюючим і пов'язаний як із самим установленням кримінально-правової заборони, так і з реалізацією кримінального закону [2, 56].

Отож, кримінальне законодавство України та норми міжнародного права осучаснюються по мірі необхідності. Також вносяться необхідні корективи задля важливої цілі – дати належну оцінку діям особи, з урахування її загальної правосвідомості та поваги до кримінальних норм заборон, діючих як на території мешкання особи так і за її межами.

Список використаної літератури:

1. Зюбанов Ю.А. Действие уголовного закона в пространстве: дис. канд. юр. наук : 12.00.08 / Ю.А. Зюбанов – Москва, 2001. – 243 с.
2. Борисов В. І., Фріс П. Л. Засади сучасної кримінально-правової політики України // Політика в сфері боротьби зі злочинністю : матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. – Івано-Франківськ, 2014. – С. 56-57.
3. Рубашенко М. А. Поняття і ознаки територіальної цілісності України, охоронюваної ст. 110 КК України / М. А. Рубашенко // Право і суспільство. – 2014. – № 4. – С. 3.

Ключові слова: кримінальний закон, злочин, соціальна справедливість, принцип диференціації й індивідуалізації відповідальності й покарання, принцип невідворотності відповідальності.

Ключевые слова: уголовный закон, преступление, социальная справедливость, принцип дифференциации и индивидуализации ответственности и наказания, принцип неотвратимости ответственности.

Key words: criminal law, crime, social justice, the principle of differentiation and individualization of liability and punishment, the principle of inevitability of liability.

БЕРЕЗНЕР ВІКТОРІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
здобувач кафедри кримінального права

ПІДКУП ЯК СПОСІБ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 386 КК УКРАЇНИ

У кримінальному законодавстві будь-якої країни світу можна виокремити доволі значну групу злочинів, які полягають у протиправному впливі на свідомість та волю іншої особи з метою домогтися від неї бажаної для винного поведінки. Одним із способів такого впливу є підкуп, який завжди пов'язаний із переконанням іншої особи у вигідності, корисності, необхідності такого кроку, тобто є різновидом впливу на свідомість особи, наслідком якого є виникнення у неї за власною волею бажання вчинити певні дії. У свою чергу, поведінка адресата впливу може бути як злочинною, так і не визнаватися злочином з позицій

діючих КК. Ця обставина є вирішальною для визнання впливу закінченим злочином. У першому випадку, суспільну небезпеку впливу законодавець вбачає у підбурюванні до вчинення кримінально-караного діяння, яке є наявним тоді, коли у адресата підкупу виникло бажання (рішучість) вчинити такі дії, а у другому – у самому факті такого впливу, незалежно від реакції на це з боку його адресата.

Правила кваліфікації цих видів впливу є різними. Вдале підбурювання до вчинення злочину (коли у схиленого співучасника виник намір його вчинити) кваліфікується за ч. 4 ст. 27 КК України та відповідною статтею Особливої частини КК. Невдале підбурювання (коли у особи, яку схиляють, такий намір не виник) розцінюється як готування до відповідного злочину з посиланням на ч. 1 ст. 14 КК. Другий вид впливу (коли особу схиляють до вчинення дій, які не є злочином, наприклад, до нез'явлення до суду) визнається закінченим вже на стадії готування. Тому, невдалий вплив на особу, коли винний не зміг досягти згоди від адресата, повинен визнаватися закінченим злочином.

Особливістю ст. 386 КК України є та обставина, що вона передбачає відповідальність одразу за два види впливу, які вчиняються шляхом підкупу: 1) підкуп свідка, потерпілого, експерта з метою перешкодити з'явленню їх до суду чи інших органів; 2) підкуп цих осіб з метою схилити їх до відмови від давання показань чи висновку або до давання завідомо неправдивих показань чи висновку. У першому випадку злочин повинен визнаватися закінченим з моменту пропозиції матеріальної винагороди за нез'явлення до суду чи інших органів (незалежно від її прийняття чи неприйняття), а у другому – виключно з моменту прийняття свідком, потерпілим чи експертом такої пропозиції за відмову від давання чи за давання завідомо неправдивих показань або висновку, оскільки ст. 386 у цій частині є спеціальним видом підбурювання до вчинення злочинів, передбачених ст. 385 чи ст. 384 КК.

Однак, аналіз сучасної судової практики застосування ст. 386 КК України свідчить про те, що вона йде іншим шляхом. Перешкодження з'явленню свідка, потерпілого, експерта до суду, органів досудового розслідування, тимчасових слідчих та спеціальної тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України та схилення шляхом підкупу цих осіб до відмови від давання показань (висновку) чи до давання завідомо неправдивих показань (висновку) розглядаються, переважно, як однопорядкові за характером діяння і визнаються закінченими злочинами з моменту вчинення самого впливу, незалежно від того, чи вдалося винному домогтися бажаної для нього поведінки від потерпілого. Так, наприклад, вироком Скадовського районного суду Херсонської області від 1 квітня 2014 р. за ст. 386 КК був засуджений гр. О., який пропонував свідку грошову винагороду за давання завідомо неправдивих показань у кримінальній справі за фактом розбійного нападу на магазин «Алмаз», хоча у мотивувальній частині вироку прямо зазначається, що свідок від цієї пропозиції відмовився [1]. Вироком Первомайського міського суду Луганської області від 20 грудня 2013 р. за ст. 386 КК була засуджена гр. О., яка пропонувала очевидцю вчинення вбивства гроші

за надання завідомо неправдивих свідчень під час досудового розслідування, хоча ця пропозиція останньою прийнята не була [2]. Слід звернути увагу на ту обставину, що майже у всіх випадках засудження особи за ст. 386 суди посилаються на те, що винний мав на меті перешкодити всебічному, повному і об'єктивному досудовому розслідуванню. Саме таке мотивування і призводить до визнання схвалення до відмови або до давання завідомо неправдивих показань закінченим злочином і тоді, коли відповідна пропозиція була відхилена адресатом підкупу. Проте, у диспозиції ст. 386 КК мова йде не про перешкодження досудовому розслідуванню, а про перешкодження з'явленню свідка, потерпілого, експерта до суду чи інших органів, у зв'язку з чим подібна аргументація не може бути визнана обґрунтованою.

Невдале підбурювання до давання завідомо неправдивих показань чи висновку утворює готування до введення суду в оману, що вчиняється з корисливих мотивів і повинно кваліфікуватися за ч. 1 ст. 14 та ч. 2 ст. 384 КК. Готування до відмови від давання показань або висновку не є кримінально-караним, оскільки діяння, передбачене ч. 1 ст. 385 КК є злочином невеликої тяжкості (ч. 2 ст. 14 КК).

Список використаної літератури:

1. Вирок Скадовського районного суду Херсонської області у кримінальному провадженні № 663/3466/13-к від 1 квітня 2014 р. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/37963924>
2. Вирок Первомайського міського суду Луганської області у кримінальному провадженні № 421/3065/13-к від 20 грудня 2013 р. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/37442955>

Ключові слова: підкуп, злочин, спосіб підбурювання, вплив.

Ключевые слова: подкуп, преступление, способ подстрекательства, воздействие.

Key words: bribery, crime, method of incitement, influence.

ВІРТ АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри кримінального права

ПРАВО ЛЮДИНИ НА АДЕКВАТНІ УМОВИ ЖИТТЯ У НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ

У 1972 році ООН організувала в Стокгольмі першу міжнародну конференцію, присвячену проблематиці взаємозв'язку навколишнього середовища та прав людини. Стокгольмська Декларація стверджує, що людина має фундаментальне право на свободу, рівність і адекватні умови життя, у якісному навколишньому середовищі, яке дозволяє